

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 2 marca 2022 r.

Sąd Rejonowy dla Krakowa - Śródmieścia w Krakowie I Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący: sędzia Anna Jawień

po rozpoznaniu w dniu 2 marca 2022 r. w Krakowie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa [REDACTED]

przeciwko Raiffeisen Bank International AG z siedzibą w Wiedniu

o zapłatę

- I. zasądza od strony pozwanej Raiffeisen Bank International AG z siedzibą w Wiedniu solidarnie na rzecz powodów [REDACTED] kwotę 15 186,67 zł (piętnaście tysięcy sto osiemdziesiąt sześć złotych 67/100) z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 3 stycznia 2020 r. do dnia zapłaty;
- II. zasądza od strony pozwanej Raiffeisen Bank International AG z siedzibą w Wiedniu solidarnie na rzecz powodów [REDACTED] kwotę 10 237,29 CHF (dziesięć tysięcy dwieście trzydzieści siedem franków szwajcarskich 29/100) z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 3 stycznia 2020 r. do dnia zapłaty;
- III. zasądza od strony pozwanej Raiffeisen Bank International AG z siedzibą w Wiedniu solidarnie na rzecz powodów [REDACTED] kwotę 6417 zł (sześć tysięcy czterysta siedemnaście złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sygn. akt I C 73/20/S

Zarządzam skierowanie sprawy na posiedzenie niejawne.

1. odnotować postanowienie,
2. odnotować wyrok i wydanie wyroku na posiedzeniu niejawnym w trybie art. 15 zsz² ustawy,
3. sprawę zakreślić,
4. odpis postanowienia i wyroku doręczyć pełnomocnikom stron – za pośrednictwem P.I.
5. kal 2 tygodnie z dow dor.

Uzasadnienie
wyroku z dnia 2 marca 2022 r.

Powodowie wniesli o zasądzenie od strony pozwanej:

- kwoty 15 186,67 zł z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 3 stycznia 2020 r. do dnia zapłaty,
- kwoty 10 237,29 CHF z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 3 stycznia 2020 r. do dnia zapłaty ewentualnie kwoty 18 799,89 zł z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 03.01.2020 r. do dnia zapłaty,
- zwrotu kosztów procesu.

W uzasadnieniu wskazali, że w dniu 18 czerwca 2008 r. zawarli umowę o kredyt hipoteczny na kwotę 90 000 zł na zakup lokalu mieszkalnego. Kredyt miał być indeksowany do waluty obcej CHF. Spłata kredytu miała nastąpić w ratach, które wyrażone były w walucie obcej i w dniu wymagalności miały być pobierane z rachunku powodów prowadzonego w złotych polskich według kursu sprzedaży zgodnie z Tabelą kursów walut obcych obowiązującą w Banku na koniec dnia roboczego poprzedzającego dzień wymagalności raty. Kredyt oprocentowany był według zmiennej stopy procentowej w oparciu o stopę referencyjną LIBOR3M. W dniu 16 września 2014 r. strony zawarły aneks do umowy który umożliwiał spłatę kredytu w walucie CHF.

Powodowie zarzucili, że zawarta umowa była nieważna z uwagi na abuzywność postanowień umowy dotyczących waloryzacji kwoty kredytu i zasad rozliczenia spłat kredytowych. Podnieśli że:

- zawarli umowę jako konsumenci,
- postanowienia umowy nie były indywidualnie uzgodnione,
- kwestionowane postanowienia nie stanowią głównego świadczenia stron ewentualnie zostały sformułowane w sposób niejednoznaczny,
- postanowienia te kształtują prawa i obowiązki powodów w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami rażąco naruszając interesy powodów gdyż uprawniały stronę pozwaną do jednostronnego ustalania wysokości salda kredytu i wysokości rat,
- abuzywność postanowień należy ocenić z uwzględnieniem okoliczności związanych z zawarciem umowy a nie jej wykonywaniem,

- bank zastosował dwa mierniki wartości tj. kurs kupna i kurs sprzedaży co nie było uzasadnione gdyż waloryzacja dozwolona jest przy zastosowaniu jednolitego miernika wartości, skutkuje to również naliczaniem odsetek od kwoty wyższej niż kwota wypłaconego kredytu, a zgodnie z art. 69 prawa bankowego kredytobiorca zobowiązany jest do zapłaty odsetek od kwoty wykorzystanego kredytu,
- wobec abuzywności postanowień dotyczących waloryzacji kwoty kredytu postanowienia te nie wiążą powodów, a zatem umowa nie zawiera żadnych postanowień dotyczących waloryzacji. Postanowień tych nie można zastąpić innymi klauzulami. Bank udzielił zatem powodom kredytu złotówkowego oprocentowanego w oparciu o stopę referencyjną LIBOR. W tym wypadku konieczne byłoby przeliczenie zobowiązania powodów i nadpłata stanowi świadczenie nienależne. Również wszystkie wpłaty dokonane w CHF stanowią świadczenie nienależne gdyż umowa nie przewidywała możliwości przeliczenia ich na zadłużenie wyrażone w PLN,
- nie jest możliwe zastąpienie abuzywnych postanowień gdyż brak jest przepisów dyspozytywnych, które pozwalałyby na jednoznacznie określenie wartości waluty zagranicznej. Nie znajdzie tu zastosowania art. 358 § 2 k.c., który w obecnym brzmieniu wszedł w życie po zawarciu umowy, ani art. 41 prawa wekslowego,
- w przypadku przyjęcia, że nie jest możliwe istnienie umowy kredytu udzielonego i spłacanego w walucie polskiej, w której stawka procentowa oparta byłaby o stopę referencyjną LIBOR umowa jest nieważna, co powodowie w pełni akceptują. W tym przypadku dochodzone pozwem roszczenia stanowią część przysługujących powodom należności od banku,
- w umowie została określona wyłącznie kwota jaką bank odda do dyspozycji powodów, a umowa nie określa sposobu wyliczenia salda kredytu co jest sprzeczne z naturą stosunku umowy,
- umowa jest sprzeczna z art. 69 prawa bankowego gdyż zgodnie z tym przepisem bank może czerpać zysk z umowy wyłącznie w postaci prowizji i odsetek, a bank zastrzegł dodatkowy zysk w postaci marży na kursie. Ponadto umowa nie określa kwoty kredytu rozumianej jako zadłużenie strony powodowej, zasady spłaty kredytu ani wysokość rat kredytu, gdyż umowa nie określa sposobu ustalania przez bank kursu. Umowa jest zatem nieważna,
- powodowie zostali obciążani nieograniczonym ryzykiem kursowym,
- powodowie nie zostali szczegółowo poinformowani o ryzyku kursowym.

W odpowiedzi strona pozwana wniosła o oddalenie powództwa i zasądzenie kosztów.

Zarzuciła:

- powodowie wybrali kredyt indeksowany do waluty obcej z czym wiązało się ryzyko kursowe ale dzięki temu oprocentowanie kredytu było niższe i niższe raty,
- wysokość raty była niższa niż w przypadku kredytu złotówkowego,
- powodowie byli świadomi ryzyka kursowego, co potwierdzili na piśmie,
- od 2009 r. istniała możliwość zmiany sposobu spłaty kredytu poprzez zmianę waluty spłaty kredytu, w 2014 r. został zawarty aneks do umowy w którym ustalono zasady spłaty kredytu w walucie obcej. Aneks stanowił odnowienie i zmienił stosunek prawny łączący strony. Nie ma podstaw do kwestionowania stosunku prawnego za okres po zawarciu aneksu,
- w regulaminie obowiązującym od 2009 r. zostały określone zasady ustalania kursów, a w regulaminie obowiązującym od 2013 r. został szczegółowo określony mechanizm wyznaczania kursów wymiany walut,
- kwota kredytu wyrażona w CHF nie uległa zmianie, niezasadny jest zarzut, że kapitał kredytu rośnie,
- umowa nie narusza art. 69 prawa bankowego gdyż świadczenia główne stron zostały wystarczająco określone,
- nowelizacja prawa bankowego tzw. ustawa antyspreadowa nie uznała za nieważne wcześniej zawarte umowy,
- dopuszczalne jest ustalenie w umowie wysokości zobowiązania za pomocą klauzuli walutowej, mechanizm indeksacji nie jest postanowieniem niedozwolonym,
- ryzyko kursowe obciążało obie strony gdyż bank ponosi ryzyko braku spłaty kredytu i ryzyko związane z zaciągnięciem zobowiązań na rynku międzynarodowym w celu udzielenia kredytu,
- gdyby spadł kurs waluty to kredytobiorca byłby zobowiązany do zwrotu kwoty niższej niż ta, która została mu wypłacona,
- nie zostały naruszone obowiązki informacyjne, powodowie zostali poinformowani o mechanizmie działania indeksacji i ryzyku kursowym,
- postanowienia umowy zostały wyrażone prostym i zrozumiałym językiem,
- kwestionowane postanowienia były indywidualnie uzgodnione – powodowie zawnioskowali o konkretny produkt tj. kredyt indeksowany do CHF, powodowie zaakceptowali oferowane im warunki, przyjęli je, a zatem strony uzgodniły nie tylko samą indeksację kredytu ale również zasady indeksacji,

- uznanie za abuzywne spornych postanowień nie prowadzi do wyeliminowania indeksacji,
- w regulaminie zostały szczegółowo opisane zasady indeksacji, a powodowie potwierdzili, że znane są im postanowienia regulaminu,
- przez wiele lat powodowie nie kwestionowali ważności umowy i dopiero wzrost kursu franka doprowadził do wytoczenia powództwa. Próba wycofania się z umowy w takich okolicznościach jest sprzeczna z zasadami współżycia społecznego,
- klauzula spreadowa nie jest abuzywna. Klauzula waloryzacyjna wymusza stosowanie dwóch kursów dla rozliczeń tj. kupna i sprzedaży. Kurs ustalony przez bank jest kursem rynkowym, nie może być identyczny z kursem NBP bo ten jest średnią ustaloną m.in. na podstawie kursu stosowanego u pozwanego,
- stwierdzenie abuzywności spornych postanowień nie może skutkować uznaniem, że strony zawarły umowę o kredyt złotówkowy z oprocentowaniem opartym o stawkę LIBOR bo stanowiłoby to niedopuszczalną zmianę charakteru umowy. Zakwestionowane postanowienia należy zastąpić innym kursem waluty poprzez zastosowanie art. 56 k.c. i 354 k.c.,
- art. 69 ust 3 prawa bankowego i art. 358 § 2 k.c. w brzmieniu nadanym po zawarciu umowy znajduje zastosowanie do niniejszej umowy gdyż w orzecznictwie akceptowana jest kwestia zastosowania przepisu prawa wprowadzonego po zawarciu umowy. Zobowiązanie może zatem zostać przeliczone według średniego kursu NBP,
- unieważnienie umowy nie prowadzi do przywrócenia równowagi kontraktowej,
- bank nie jest zobowiązany do zwrotu spłaconej części kredytu gdyż kredytobiorca nadal pozostaje dłużnikiem banku. Bank nie jest bezpodstawnie wzbogacony i nie ma podstaw do żądania zwrotu jakichkolwiek kwot,
- przedawnienie roszczenia.

W odpowiedzi powodowie podnieśli:

- bez znaczenia jest dla oceny abuzywności postanowień umownych czy powodowi odnieśli korzyść w związku z zawarciem kredytu indeksowanego gdyż korzyści wynikały z mechanizmu indeksacji, a nie wyboru postanowień odnoszących się do bankowych tabeli kursów,
- zaprzeczyli aby zostali szczegółowo poinformowani o ryzykach związanych z zaciągnięciem kredytu indeksowanego kursem CHF,
- zakwestionowali aby doszło do skutecznej zmiany Regulaminu w trakcie trwania umowy gdyż nowy regulamin nigdy nie został powodom doręczony,

- kredyt był kredytem złotówkowym, świadczenia stron wyrażone były w złotych polskich, a jedynie ich wysokość miała być ustalona w oparciu o miernik wartości w postaci kursu CHF. Kredyt nigdy nie był kredytem walutowym i saldo nigdy nie było wyrażone w walucie CHF, a przeliczenie salda miało charakter jedynie techniczny. Świadczenia stron nie zostały zatem określone. Również gdyby przyjąć, że kredyt został udzielony w walucie obcej to świadczenia stron też nie zostały w umowie określone bo w umowie nie określono kwoty kredytu w walucie obcej,
- nie ma znaczenia czy strony uzgodniły indywidualnie waloryzację kredytu, a istotne jest jedynie że kwestionowane postanowienia umowne nie były indywidualnie uzgodnione,
- bez znaczenia jest czy kurs stosowany przez bank był w rzeczywistości kursem rynkowym gdyż dla oceny abuzywności istotne jest nie jak umowa była wykonywana, ale jak mogła być wykonana na podstawie spornych postanowień,
- powodowie mają prawo domagać się zwrotu świadczenia nienależnego gdyż przypadki, w których jest to wyłączone zostały wyczerpująco uregulowane w art. 411 k.c., a w przedmiotowej sprawie żadna z tych przesłanek nie zachodzi. Bankowi przysługuje roszczenie o zwrot pożyczonego kapitału i w tym zakresie mógłby dokonać potrącenia z roszczeniem powodów, ale pozwany takiego potrącenia nie dokonał,
- roszczenie nie jest przedawnione, termin przedawnienia wynosi 10 lat, a przedawnienie rozpoczęło bieg dopiero w chwili zakwestionowania przez kredytobiorcę ważności umowy,
- oceny abuzywności dokonuje się według stanu z chwili zawarcia umowy, a zatem wejście w życie tzw. ustawy antyspreadowej jak również zawarcie przez strony aneksu nie ma znaczenia dla oceny czy kwestionowane postanowienia są niedozwolone.

W sprawie bezsporne było, że strony zawarły w dniu 18 czerwca 2008 roku umowę o kredyt hipoteczny, o treści jak na k.38, do której zastosowanie miał regulamin kredytowania osób fizycznych o treści jak na k.41.

Na podstawie umowy powodowie otrzymali kredyt w wysokości 90 000 zł, indeksowany do CHF. Kredyt został udzielony w celu zakupu mieszkania.

Kredyt oprocentowany był według zmiennej stopy procentowej ustalonej jako suma stopy referencyjnej LIBOR 3M (CHF) oraz stałej marży banku.

Zgodnie z § 7 Regulaminu Kredytu Hipotecznego udzielanego przez Polbank EFG w przypadku kredytów indeksowanych do waluty obcej wypłata następuje w złotych według kursu nie niższego niż kurs kupna zgodnie z Tabelą obowiązującą w momencie wypłaty

środków z kredytu. Saldo zadłużenia z tytułu kredytu wyrażone jest w walucie obcej i obliczane jest według kursu stosowanego przy uruchomieniu kredytu. Raty spłaty kredytu pobierane są z rachunku bankowego kredytobiorcy, prowadzonego w złotych. W przypadku kredytu indeksowanego do waluty obcej raty kredyt podlegające spłacie wyrażone są w walucie obcej i w dniu wymagalności raty kredytu pobierane są z rachunku bankowego według kursu sprzedaży zgodnie z Tabelą obowiązującą w Banku.

W dniu 16 września 2014 r. strony zawarły aneks do umowy, w którym ustalono, że spłata kredytu następowała będzie w walucie obcej CHF.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Powodowie zawarli umowę kredytu celem uzyskania środków na zakup mieszkania. Przed zawarciem umowy powód uzyskał od pracownika banku informację, że nie ma zdolności kredytowej na zawarcie kredytu złotówkowego, a jedynie indeksowanego do waluty CHF. Pracownik wyjaśnił, że kwota kredytu zostanie wypłacona w złotych polskich i kredyt będzie spłacany w tej walucie. Powodowie nie zostali szczegółowo poinformowani w jaki sposób będzie ustalany kurs CHF. Pracownik banku poinformował powodów o ryzyku kursowym, ale równocześnie zapewnił, że frank szwajcarski jest stabilną walutą i gdyby nawet kurs wzrósł, to nie będzie to wielki wzrost. Nie informował powodów jak mogą kształtować się ich zobowiązania w przypadku dużego wzrostu kursu franka szwajcarskiego. Powodowie podpisali oświadczenie, że są w pełni świadomi ryzyka kursowego i rezygnują z zaciągnięcia kredytu w złotych, znane są im postanowienia regulaminu odnośnie kredytów indeksowanych do waluty obcej, są świadomi, że ponoszą ryzyko kursowe związane z wahaniami kursów waluty, ryzyko kursowe ma wpływ na wysokość zobowiązania i wysokość rat kredytu oraz że saldo zadłużenia kredytu wyrażone jest w walucie obcej, raty kredytu wyrażone są w walucie obcej i podlegają spłacie w złotych na zasadach opisanych w regulaminie. Pracownik nie wyjaśniał jednak powodom w jaki sposób będzie ustalany kurs franka szwajcarskiego ani nie przedstawiał symulacji jak może zmienić się wysokość rat w przypadku dużego wzrostu kursu.

Postanowienia umowy dotyczące sposobu ustalenia kursu walut nie były negocjowane.

Powodowie nie prowadzą działalności gospodarczej. Powód ma wykształcenie wyższe - zarządzanie. Powódka w dacie zawarcia umowy nie pracowała.

Dowód: zeznania powodów k.261, oświadczenie k. 121

W okresie od 4 stycznia 2010 r. do dnia 4 listopada 2019 r. powodowie uiścili tytułem spłaty rat kredytowych kwotę 36 167,21 zł oraz kwotę 10 237,29 CHF.

Dowód: zestawienia k.51 in.

Pismem z dnia 13 grudnia 2019 r. powodowie wezwali stronę pozwaną do zapłaty kwoty 36 167,21 zł oraz kwotę 10 237,29 CHF w terminie 14 dni od otrzymania pisma zarzucając, że umowa była nieważna. Pismo zostało doręczone stronie pozwanej w dniu 18.12.2019 r.

Dowód: pismo k.48, k.50

Sąd ustalił powyższy stan faktyczny na podstawie powołanych dokumentów i zeznań powodów. Sąd uznał w całości za wiarygodne zeznania powodów – były spójne, logiczne i przekonujące.

Sąd pominął dowód z zeznań świadków [REDAKTOWANE]. Fakty, na które został zawnioskowany nie były istotne dla rozstrzygnięcia sprawy (art. 235² § 1 pkt 2 k.p.c.).

Wobec przyjęcia, że nie jest możliwe przyjęcie innego kursu niż wskazany w umowie oraz że kredyt nie może być traktowany jako kredyt złotowy oprocentowany stawką LIBOR Sąd pominął dowód z opinii biegłego zgłoszony na okoliczność wysokości zobowiązania powodów przy przyjęciu innego kursu walut oraz według oprocentowania stawką LIBOR.

Sąd zważył co następuje:

Wbrew zarzutom strony pozwanej zawartych w stanowisku końcowym nie zachodziły przeszkody do rozpoznania sprawy na posiedzeniu niejawnym. W szczególności nie wykluczał tego fakt, że możliwe było przeprowadzenie posiedzenia zdalnego. Zgodnie z art. 15zzs² powołanej przez pozwanego ustawy jeżeli w sprawie rozpoznawanej według

przepisów Kodeksu postępowania cywilnego postępowanie dowodowe zostało przeprowadzone w całości, sąd może zamknąć rozprawę i wydać orzeczenie na posiedzeniu niejawnym po uprzednim odebraniu od stron lub uczestników postępowania stanowisk na piśmie. Przepis ten uzależnia zatem możliwość wydania orzeczenia na posiedzeniu niejawnym jedynie od przeprowadzenia postępowania dowodowego w całości i odebrania stanowisk na piśmie. Przesłanki te zostały spełnione, a zatem dopuszczalne było zamknięcie rozprawy i wydanie wyroku na posiedzeniu niejawnym.

Zgodnie z treścią art. 385¹ § 1 k.c. postanowienia umowy zawieranej z konsumentem nie uzgodnione indywidualnie nie wiążą go, jeżeli kształtują jego prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy (niedozwolone postanowienia umowne). Nie dotyczy to postanowień określających główne świadczenia stron, w tym cenę lub wynagrodzenie, jeżeli zostały sformułowane w sposób jednoznaczny.

W niniejszej sprawie powodowie zawarli umowę kredytu jako konsumenci. Postanowienia umowy w zakresie sposobu ustalenia kursu, według którego następuje przeliczenie wysokości rat kapitałowo- odsetkowych nie były z powodami uzgodnione indywidualnie. Nieuzgodnione indywidualnie są bowiem te postanowienia umowy, na których treść konsument nie miał rzeczywistego wpływu. Należy zaznaczyć, że nie ma tu żadnego znaczenia czy powodowie zapoznali się z postanowieniami umowy. Istotne jest jedynie czy postanowienia te były indywidualnie uzgodnione, a zatem czy były przedmiotem negocjacji i ustaleń i czy powodowie mieli na nie rzeczywisty wpływ. Z ustalonego stanu faktycznego jednoznacznie wynika, że powodowie zdecydowali się na kredyt indeksowany do waluty obcej ale postanowienia odnośnie sposobu ustalania kursu walut nie były negocjowane i w tym zakresie został powodom przedłożony projekt umowy i powodowie nie mieli na te postanowienia żadnego wpływu, nie były one negocjowane i nie były przedmiotem ustaleń i rozmów. Słusznie podnieśli powodowie, że nie ma znaczenia czy zostało indywidualnie uzgodnione, że kredyt będzie indeksowany do waluty obcej, a istotne jest czy negocjowane były sporne postanowienia umowne tj. dotyczące sposobu ustalenia kursu walut. Te postanowienia, jak już wskazano, niewątpliwie nie były indywidualnie uzgodnione z powodami. Należy też zaznaczyć, że zgodnie z art. 385¹ § 4 k.c. ciężar dowodu, że postanowienie zostało uzgodnione indywidualnie, spoczywał na pozwanym, a strona pozwana okoliczności tych nie wykazała.

Dla oceny czy postanowienia w przedmiocie sposobu ustalenia kursu walut mogą być badane pod kątem abuzywności nie ma znaczenia czy postanowienia te zostaną

zakwalifikowane jako dotyczące głównych świadczeń stron gdyż nie zostały wyrażone w sposób jednoznaczny. W orzecznictwie wskazuje się, że przesądzające jest czy konsument na podstawie treści tych postanowień mógł oszacować kwotę, którą będzie musiał świadczyć w przyszłości (wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 11.02.2021 r. I Aca 646/20 z powołaniem wyroku SN z dnia 07.11.2019 r. IV CSK 13/19). Podobnie w wyroku z dnia z dnia 9 czerwca 2021 r. Sąd Apelacyjny w Gdańsku uznał, że wymóg wyrażenia warunku umownego prostym i zrozumiałym językiem oznacza, że w wypadku umów kredytowych instytucje finansowe muszą zapewnić kredytobiorcom informacje wystarczające do podjęcia przez nich świadomych i rozważnych decyzji. Innymi słowy, w przypadku umów kredytowych wymóg określenia głównego przedmiotu umowy językiem prostym i zrozumiałym odnosi się zarówno do wysokości zaciąganego zobowiązania, jak i wysokości spłacanego zobowiązania; w szczególności kredytobiorca w momencie zaciągania zobowiązania winien znać wysokość zaciąganego kredytu a nadto z treści umowy powinny wynikać wyrażone w prostym i zrozumiałym języku kryteria pozwalające na określenie przez konsumenta wysokości poszczególnych rat przewidzianych do spłaty w określonych terminach. Sąd wskazał, że nie wskazano precyzyjnie, na podstawie jakich kryteriów bank ustala kurs wymiany waluty obcej zarówno w momencie uruchomienia kredytu, jak i spłaty poszczególnych rat. W momencie podpisania umowy przeciętny, rozsądny konsument nie był w stanie stwierdzić, jak zostanie wyznaczony kurs CHF będący podstawą przeliczenia wypłaconej kwoty. Zapisy regulaminu uniemożliwiają konsumentowi prawidłowe i jednoznaczne określenie wysokości raty, jaką powinien zapłacić bankowi, bądź jednoznacznych podstaw do jej ustalenia. Na podstawie zapisów umowy i Regulaminu, powodowie nie byli w stanie w sposób racjonalnie uzasadniony określić wysokości własnego zobowiązania, a tym samym ocenić skutków ekonomicznych wynikających z zawartej umowy kredytowej, a także ryzyka związanego z podpisaniem umowy. Przedmiotowa umowa w tym zakresie nie była jednoznacznie określona w rozumieniu art. 385¹ § 1 k.c., pozostając w sprzeczności z wymogiem prostoty i jasności zapisów umownych które winny spełniać kryteria umożliwiające kredytobiorcy zrozumienie w pełni zapisów umowy i oszacować konsekwencje finansowe zawartej umowy. (wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 9 czerwca 2021 r. VAca 127/21).

W niniejszej sprawie na podstawie postanowień zawartych w umowie niewątpliwie nie było możliwe oszacowanie, jakie kwoty powodowie będą musieli świadczyć w przyszłości. Przeliczenie miało odbywać się według kursu ustalanego jednostronnie przez

bank, a w umowie nie wskazano mechanizmu ustalania kursów. Zmiana wysokości kursu waluty miała wpływ na ostateczną wysokość spłaconego przez kredytobiorców kredytu. W związku z brakiem określenia w umowie sposobu (kryteriów) ustalania kursu nie można uznać aby postanowienia dotyczące przeliczania świadczenia powodów zostały sformułowane jednoznacznie. Postanowienia te podlegają zatem kontroli pod kątem abuzywności.

Nie ma wątpliwości, że umowa kredytu wiążąca wysokość udzielonego kredytu oraz wysokość jego spłat z kursem waluty obcej, np. franka szwajcarskiego, nie jest sprzeczna z ogólną konstrukcją umowy kredytu przewidzianą w art. 69 ust. 1 p.b. Orzecznictwo Sądu Najwyższego jest w tym zakresie już utrwalone (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 28 września 2021 r. I CSKP 74/21, wyrok Sądu Najwyższego z 11 grudnia 2019 r., sygn. akt V CSK 382/18, a także powołane w nim wyroki Sądu Najwyższego: z 22 stycznia 2016 r., sygn. akt I CSK 1049/14; z 19 marca 2015 r., IV CSK 362/14; z 22 stycznia 2016 r., sygn. akt I CSK 1049/14; z 1 marca 2017 r., sygn. akt IV CSK 285/16). W szczególności ustawa z dnia 29 lipca 2011 r. o zmianie ustawy - Prawo bankowe oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2011 r. Nr 165, poz. 984), czyli tzw. ustawa antyspreadowa, potwierdziła tylko to, co wcześniej wynikało już z zasady autonomii woli stron (art. 3531 k.c.), a mianowicie, że przed wejściem w życie tej ustawy dopuszczalne było zawieranie umów o kredyt denominowany, jak i indeksowany (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 28 września 2021 r. I CSKP 74/21, wyrok Sądu Najwyższego z 30 października 2020 r., sygn. akt II CSK 805/18, z 2 czerwca 2021 r., sygn. akt I CSKP 55/21).

W orzecznictwie ugruntowane jest już stanowisko, że postanowienia zawierające uprawnienie banku do przeliczania świadczenia przy uwzględnieniu kursu ustalanego jednostronnie przez bank w dacie wymagalności świadczenia traktowane być powinny jako kształtujące sytuację konsumenta w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami i zarazem rażąco naruszające jego interesy. Są one nietransparentne i pozostawiają pole do arbitralnego działania banku. W ten sposób obarczają kredytobiorcę nieprzewidywalnym ryzykiem oraz naruszają równorzędność stron (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 28 września 2021 r. I CSKP 74/21 z powołaniem na wyroki Sądu Najwyższego z: 22 stycznia 2016 r., sygn. akt [I CSK 1049/14](#); 1 marca 2017 r., sygn. akt [IV CSK 285/16](#); 19 września 2018 r., sygn. akt [I CNP 39/17](#); 24 października 2018 r., sygn. akt [II CSK 632/17](#); 13 grudnia 2018 r., sygn. akt [V CSK 559/17](#); 27 lutego 2019 r., sygn. akt [II CSK 19/18](#); 4 kwietnia 2019 r., sygn. akt [III CSK 159/17](#); 9 maja 2019 r., sygn. akt [I CSK 242/18](#); 29 października 2019 r., sygn. akt [IV CSK 309/18](#); 11 grudnia 2019 r., sygn. akt [V CSK 382/18](#); 30 września 2020 r., sygn. akt [I CSK](#)

[556/18](#); 2 czerwca 2021 r., sygn. akt [I CSKP 55/21](#)). Szeroko na ten temat wypowiedział się Sąd Apelacyjny w Szczecinie w wyroku z dnia 11 lutego 2021 r. powołując liczne orzecznictwo. Sąd wskazał, że nie budzi wątpliwości, że co do zasady dopuszczalne jest stosowanie mechanizmów indeksacji/denominacji to jednak w sytuacji, kiedy umowa nie nakład na bank żadnych granicznym w zakresie określania kursów walut w tabeli banku, w umowie nie zostają określone w ogóle zasady ustalenia kursów i bank ma uprawnienie do dowolnego kształtowania kwoty kredytu podlegającego spłacie, a powodowie nie znajdują zasad kształtowania kursu, to postanowienia takie niewątpliwie są sprzeczne z dobrymi obyczajami i rażąco naruszają interesy konsumenta. Podniósł, że w świetle kolejnych wypowiedzi Sądu Najwyższego odwołujących się do orzecznictwa Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, przyjąć można że ugruntowana jest ocena jako abuzywnych klauzul waloryzacyjnych odwołujących się do kursu waluty ustalanego przez kredytujący bank bez wskazania w umowie szczegółowych zasad jego ustalania (por. np. wyroki SN z dnia 4 kwietnia 2019 r. III CSK 159/17, dnia 9 maja 2019 r. I CSK 242/18, z dnia 7.11.2019 r., IV CSK 13/19, LEX nr 2741776, z dnia 27 listopada 2019 II CSK 483/18, Lex nr 2744159, czy z dnia 11 grudnia 2019, V CSK 382/18) – wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 11.02.2021 r. I Aca 646/20.

Sąd orzekający w pełni podziela to stanowisko. Nie jest dopuszczalne, aby postanowienia umowne dawały jednej ze stron uprawnienie do kształtowania według swojej woli zakresu obowiązków drugiej strony. Byłoby to sprzeczne z naturą stosunku zobowiązaniowego. W sytuacji, gdy oznaczenie świadczenia zostało pozostawione jednej ze stron, powinno być ono oparte na obiektywnej podstawie, nie zaś pozostawione do swobodnego uznania strony. W niniejszej sprawie umowa nie zawierała żadnych zasad odnośnie ustalenia kursu, kurs był ustalany jednostronnie przez bank, a powodowie nie znali zasad kształtowania kursu. Nie ma znaczenia czy kurs stosowany przez bank w trakcie trwania umowy nie odbiegł znacząco od kursu rynkowego ani w jaki sposób w rzeczywistości był ustalany. Zasadnie podnieśli powodowie, że nie ma znaczenia jaki sposób umowa w zakresie abuzywnych przepisów była w rzeczywistości wykonywana przez bank gdyż relewantnym dla oceny tego, czy dane postanowienie umowy jest niedozwolone jest stan z chwili zawarcia umowy (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 28 września 2021 r. I CSKP 74/21, uchwała Sądu Najwyższego 7 sędziów z dnia 20 czerwca 2018 r., III CZP 29/17, OSNC 2019/1/2, wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 9 czerwca 2021 r. VAca 127/21).

Nie zostały też dopełnione obowiązki informacyjne wobec powodów odnośnie ryzyka kursowego. W orzecznictwie podnosi się, że nie jest wystarczające ogólne poinformowanie konsumenta o ryzyku kursowym ale ryzyko to powinno zostać szczegółowo wyjaśnione konsumentowi, jak również jego wpływ na wysokość zobowiązania. Podnosi się, że Bank powinien przedstawić symulację wysokości rat przy założeniu wzrostu kursu CHF o przynajmniej kilkadziesiąt procent, przy jednoczesnej wyraźnej informacji, że taka możliwość również istnieje (wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 9 czerwca 2021 r. V Aca 127/21). W niniejszej sprawie powodowie nie otrzymali przed zawarciem umowy takich informacji. Samo wręczenie powodom ogólnych informacji o ryzyku kursowym nie było wystarczające, w szczególności, że pracownik banku informował powodów, że kurs franka szwajcarskiego jest od lat stabilny i ryzyko kursowe nie jest wysokie.

Niezasadny był zarzut pozwanego, że ustawa antyspreadowa uchyliła abuzywność postanowień kwestionowanych przez powodów. Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 28 września 2021 r. wskazał, że okoliczność, że kredytobiorca został na mocy ustawy antyspreadowej uwolniony od arbitralnych decyzji banków, nie oznacza, że treść niedozwolonych postanowień umownych została na mocy regulacji ustawowej ipso iure zastąpiona odpowiednimi regulacjami ustawowymi. Podniósł, że skutki wprowadzonej zmiany w Prawie bankowym odnoszą się do sytuacji związanej z wykonywaniem umowy, natomiast przedmiotem rozpoznania niniejszej sprawy była ocena ważności zawartej umowy, czyli ocena sytuacji z dnia jej zawarcia. Wejście w życie przepisów umożliwiających wystąpienie o zmianę treści klauzul indeksacyjnych nie jest równoznaczne ze zmianą treści umowy, a tym bardziej nie prowadzi do wniosku o sanacji postanowień umownych (sygn. akt I CSKP 74/21). Szczegółowo wypowiedział się w tym przedmiocie również Sąd Apelacyjny w Gdańsku w wyroku z dnia 9 czerwca 2021 r. Sąd wskazał, że wejście w życie przepisów art. 69 ust. 2 pkt 4a w zw. z art. 69 ust. 3 w zw. z art. 75b ustawy Prawo bankowe w zw. z art. 4 ustawy z dnia 29 lipca 2011 r. o zmianie ustawy - Prawo bankowe oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 165, poz. 984) nie spowodowało, że postanowienia indeksacyjne utraciły abuzywny charakter w rozumieniu art. 385¹ § 1 k.c. Zgodnie z art. 4 nowelizacji (ustawy antyspreadowej) w przypadku kredytów lub pożyczek pieniężnych zaciągniętych przez kredytobiorcę lub pożyczkobiorcę przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy ma zastosowanie art. 69 ust. 2 pkt 4a oraz art. 75b ustawy, o której mowa w art. 1, w stosunku do tych kredytów lub pożyczek pieniężnych, które nie zostały całkowicie spłacone - do tej części kredytu lub pożyczki, która pozostała do spłacenia. W tym zakresie bank dokonuje bezpłatnie

stosownej zmiany umowy kredytowej lub umowy pożyczki". Przepisy te nie stwarzają jednoznacznych podstaw do przyjęcia, że ich przedmiotem regulacji były klauzule abuzywne oraz umowy z ich powodu nieważne, a celem - sanowanie tych, gdyż nie wspominają o tych wadliwościach ani nie regulują związanych z nimi rozliczeń wadliwości (zob. uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 11 grudnia 2019 r., V CSK 382/18, LEX nr 2771344, por. też wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 kwietnia 2019 r., III CSK 159/17, LEX nr 2642144). Uzasadnione jest zatem twierdzenie, że wolą ustawodawcy było doprecyzowanie na przyszłość reguł ustalania kursu wymiany walut oraz nieodpłatne umożliwienie dokonywania spłat kredytu bezpośrednio w walucie obcej, oraz że miał on na względzie umowy ważne oraz klauzule dozwolone, choć podlegające doprecyzowaniu. Sąd Apelacyjny podzielił stanowisko, że nawet jeżeli intencją nowelizacji było konwalidowanie in gremio wszystkich umów kredytowych indeksowanych do waluty obcej lub denominowanych, to skutek taki nie mógł zostać w ten sposób osiągnięty. Przedmiotowa ustawa nie zawierała bowiem regulacji mogących zastąpić ewentualne klauzule abuzywne, a jedynie nakładała na banki ciężar dokonania ogólnie określonych, wymagających skonkretyzowania in casu zmian umowy. Samo zaś umożliwienie spłaty bezpośrednio w walucie obcej jest uzasadnione tylko w przypadku mechanizmu indeksacji skonstruowanego prawidłowo; nie jest natomiast rozwiązany problem dotyczący określenia kursu, po którym przeliczona została kwota kredytu oddawana do dyspozycji kredytobiorcy. Jeżeli natomiast chodzi o wskazaną w art. 4 zd. 2 ustawy antyspreadowej zmianę umowy kredytu, to mogłaby wywoływać skutek sanujący tylko wtedy, gdyby stanowiła wyraz następczej "świadomej, wyraźnej i wolnej" rezygnacji kredytobiorcy-konsumenta z powoływania się na abuzywność postanowienia (ewentualnie także nieważność umowy) i zgody na jego zastąpienie (ex tunc lub pro futuro) postanowieniem dozwolonym. Sąd Apelacyjny wskazał, że podobne stanowisko wyraził także - w kontekście aneksów do umów kredytowych - TSUE w wyroku z dnia 29 kwietnia 2021 r. w sprawie C - 19/20, podkreślając, że "wykładni art. 6 ust. 1 dyrektywy 93/13 w sprawie nieuczciwych warunków w umowach konsumenckich należy dokonywać w ten sposób, że sąd krajowy jest zobowiązany do stwierdzenia nieuczciwego charakteru warunku umowy zawartej między przedsiębiorcą a konsumentem, nawet jeśli warunek ten został zmieniony przez te strony w drodze umowy. Takie stwierdzenie pociąga za sobą przywrócenie sytuacji, w jakiej znajdowałby się konsument w braku warunku, którego nieuczciwy charakter zostałby stwierdzony, chyba że konsument poprzez zmianę nieuczciwego warunku zrezygnował z takiego przywrócenia w drodze wolnej i świadomej zgody, czego zbadanie należy do sądu

krajowego". – wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 9 czerwca 2021 r. VAca 127/21S. Sąd orzekający w pełni podziela to stanowisko.

Dla oceny abuzywności kwestionowanych postanowień umownych nie również znaczenia, że regulamin został zmieniony w trakcie trwania umowy jak również fakt zawarcia przez strony aneksu do umowy. Jak już wskazano oceny postanowień umowy pod kątem abuzywności dokonuje się według stanu z chwili zawarcia umowy. Tak też wypowiedział się Sąd Najwyższy w powołanym już wyroku z dnia 28 września 2021 r. Sąd wskazał, że oceny nieuczciwego charakteru warunku umownego należy dokonywać w odniesieniu do momentu zawarcia danej umowy, z uwzględnieniem ogółu okoliczności, które mogły być znane przedsiębiorcy w owym momencie i mogły mieć wpływ na późniejsze jej wykonanie" (wyrok TSUE z 13 listopada 2017 r. w sprawie C-186/16, Ruxandra Paula Andriuc i in. przeciwko Banca Românească SA, pkt 58). W postanowieniu z 11 czerwca 2015 r., C-602/13, w sprawie Banco Bilbao Vizcaya Argentaria SA przeciwko F. Quintano Ujeta i M. I. Sánchez García (ECLI:EU:C:2017:703). Sąd wskazał również, że zgodnie z wyrokiem Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z 29 kwietnia 2021, C-19/20, w sprawie I.W., R.W. przeciwko Bankowi B.P.H. SA (ECLI:EU:C:2021:341), wykładni art. 6 ust. 1 dyrektywy Rady 93/13/EWG z dnia 5 kwietnia 1993 r. w sprawie nieuczciwych warunków w umowach konsumenckich należy dokonywać w ten sposób, że sąd krajowy jest zobowiązany do stwierdzenia nieuczciwego charakteru warunku umowy zawartej między przedsiębiorcą a konsumentem, nawet jeśli warunek ten został zmieniony przez te strony w drodze umowy – uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 28.09.2021 r. sygn. akt I CSKP 74/21. Dla oceny abuzywności spornych postanowień umownych nie ma znaczenia, że strony po zawarciu umowy zawarły aneks zmieniający jej postanowienia. Przeciwna interpretacja nie wynika z powołanego przez stronę pozwaną wyroku TSUE z dnia 29.04.2021 r. W wyroku tym zostało wskazane, że konsument zawierając aneks do umowy musiał być świadomy niewiążącego charakteru zmienianego warunku i świadomie zrezygnować z prawa powoływania się na jego nieuczciwy charakter. W niniejszej sprawie nie zostało wykazane, aby w dacie zawarcia aneksu do umowy powodowie byli świadomi, że postanowienia dotyczące sposobu ustalenia kursu walut przez bank były abuzywne i świadomie zrezygnowali z powoływania się na ich niedozwolony charakter. Nie można zatem uznać aby przez zawarcie aneksu do umowy utracili możliwość powoływania się na abuzywność postanowień umowy.

Dla oceny abuzywności postanowień umowy nie ma też znaczenia czy powodowie uznawali w dacie zawarcia umowy kredyt za korzystny oraz z jakich przyczyn zakwestionowali sporne postanowienia. Nie ma też znaczenia jakie koszty poniósł bank w związku z zawarciem umowy ani czy w początkowym okresie umowa była dla powodów korzystniejsza niż kredyt złotówkowy. Jak już wskazano nie ma znaczenia sposób wykonywania umowy. Istotne jest jedynie czy postanowienia umowy były sprzeczne z dobrymi obyczajami i rażąco naruszały interes powodów. W tej sytuacji postanowienia te stanowią niedozwolone postanowienia umowne, nawet jeżeli powodowie początkowo uznawali umowę za korzystną i akceptowali ją.

Kwestionowane postanowienia umowy stanowią zatem klauzule niedozwolone i nie wiążą powodów.

Zgodnie z art. 385¹ § 2 k.c. wobec ustalenia abuzywności klauzul, strony pozostałyby związane umową kredytu w pozostałym zakresie, pod warunkiem, że umowa mogłaby być wykonywana pomimo pozbawienia jej usuniętych z niej klauzul waloryzacyjnych. Usunięcie z przedmiotowej umowy kredytu kwestionowanych w pozwie klauzul umownych jako abuzywnych, prowadzi do nieważności umowy, bowiem nie ma możliwości jej wykonywania. Pozostałe w umowie zapisy nie dają bowiem podstaw do obliczenia wysokości rat, w których kredyt miały być spłacany.

W orzecznictwie ugruntowane jest stanowisko, że w przypadku stwierdzenia abuzywności postanowień dotyczących sposobu przeliczania świadczenia wpłaconego przez konsumenta według tabeli kursowych obowiązujących w banku nie jest możliwe zastąpienie przez sąd niedozwolonych klauzul np. średnim kursem waluty ogłaszany przez NBP (tak SN w wyroku z dnia 27.11.2019 r. III CSK 483/18). Na takim stanowisku stanął też Sąd Najwyższy w powoływanym już wyroku z dnia 28 września 2021 r. Sąd Najwyższy wskazał, że nie zachodzi możliwość uzupełnienia abuzywnych postanowień umownych z odwołaniem się do zwyczaju czy zasad współżycia społecznego (art. 56 k.c., art. 65 § 1 i 2 k.c. i w zw. z art. 354 § 1 k.c.). W sprawie nie ustalono, aby na rynku kredytów bankowych, czy też szerzej na rynku finansowym istniały zwyczaje, które pozwoliłyby na ustalenie wysokości kursu waluty obcej na potrzeby obliczenia wysokości zobowiązania i rat kapitałowo - odsetkowych. Nie było możliwe przyjęcie w miejsce postanowień uznanych za abuzywne przepisów dyspozytywnych, bowiem takie nie istnieją. Nie stanowi takiego unormowania w szczególności art. 41 ustawy z dnia 28 kwietnia 1926 r. - Prawo wekslowe. Przepis ten dotyczy sytuacji, gdy zobowiązanie zostało wyrażone w walucie obcej, natomiast w niniejszej

sprawie kredyt został udzielony w walucie polskiej. Sąd Najwyższy powołując się na orzeczenia Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej w wyroku z 3 października 2019 r., C-260/18 wskazał, że Sąd rozpoznający sprawę, oceniając postanowienia umowy jako niedozwolone, nie ma kompetencji pozwalających mu na ustalanie odmiennej treści uprawnień i obowiązków stron umowy w tym zakresie. Gdyby sąd krajowy mógł zmieniać treść nieuczciwych warunków zawartych w takich umowach, takie uprawnienie mogłoby zagrażać realizacji celu dyrektywy 93/13/EWG. Art. 6 ust. 1 dyrektywy należy interpretować w ten sposób, iż stoi na przeszkodzie wypełnianiu luk w umowie, spowodowanych usunięciem z niej nieuczciwych warunków, które się w niej znajdowały, wyłącznie na podstawie przepisów krajowych o charakterze ogólnym, przewidujących, że skutki wyrażone w treści czynności prawnej są uzupełniane w szczególności przez skutki wynikające z zasad słuszności lub ustalonych zwyczajów, które nie stanowią przepisów dyspozytywnych lub przepisów mających zastosowanie w przypadku, gdy strony umowy wyrażą na to zgodę. Innymi słowy, nie można w sytuacji uznania niedozwolonych postanowień umownych za abuzywne zastępować ich żadnymi innymi – uzasadnienie wyroku SN z dnia 28.09.2021 r. sygn. akt I CSKP 74/21. Sąd orzekający w pełni podziela to stanowisko. Również Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej w wyroku z 14 czerwca 2012 r. (C-618/10) stwierdził, że: "z brzmienia ust. 1 art. 6 dyrektywy 93/13/EWG wynika, że sądy krajowe są zobowiązane wyłącznie do zaniechania stosowania nieuczciwego warunku umownego, aby nie wywierał on obligatoryjnych skutków wobec konsumenta, przy czym nie są one uprawnione do zmiany jego treści. Umowa powinna bowiem w zasadzie nadal obowiązywać, bez jakiegokolwiek zmiany innej niż wynikająca z uchylenia nieuczciwych warunków, o ile takie dalsze obowiązywanie umowy jest prawnie możliwe zgodnie z zasadami prawa wewnętrznego.

Nie jest też możliwe utrzymanie umowy kredytu poprzez jego przekształcenie w kredyt złotówkowy oprocentowany według stawki LIBOR. Wyeliminowanie ryzyka kursowego, charakterystycznego dla kredytu indeksowanego do waluty obcej i uzasadniającego powiązanie stawki oprocentowania ze stawką LIBOR, jest równoznaczne z tak daleko idącym przekształceniem umowy iż należy ją uznać za umowę o odmiennej istocie i charakterze. W takim wypadku wyeliminowanie postanowień niedozwolonych powoduje, że utrzymanie umowy w takim charakterze nie jest możliwe, co skutkuje jej całkowitą nieważnością (bezskutecznością). Jedynie w przypadku gdy wolą konsumenta jest utrzymanie umowy możliwe jest konwalidowanie tej czynności prawnej (wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 11.02.2021 r. I Aca 646/20, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 11.12.2019 r.

V CSK 382/18, wyrok SN z dnia 22.01.2016 r. I CSK 1049/14, uchwała Sądu Najwyższego z dnia 7 maja 2021 r. III CZP 6/21).

W niniejszej sprawie powodowie nie wyrazili woli utrzymania umowy. Wręcz przeciwnie – zarzucili że umowa jest nieważna i potwierdzili, że zostali im wyjaśnione wszystkie konsekwencje uznania umowy za nieważną i akceptują je.

Sąd orzekający podziela podnoszony przez stronę pozwaną pogląd, że decyzja o unieważnieniu umowy na skutek wyeliminowania z niej klauzuli abuzywnych powinna wynikać z kryteriów obiektywnych, a nie woli konsumenta. Jednak w niniejszej sprawie nieważność umowy nie wynika z woli konsumenta ale z kryteriów obiektywnych – braku przepisów dyspozytywnych, którymi możliwe byłoby zastąpienie abuzywnych postanowień umowy. Wyrażona przez pozwanych wola unieważnienia umowy miała jedynie ten skutek, że nie doszło do konwalidowania nieważnej umowy.

Nieważność umowy skutkuje obowiązkiem zwrotu świadczenia spełnionego przez kredytobiorców wobec pozwanego z tytułu zawartej umowy, na podstawie art. 405 k.c. w zw. z art. 410 § 1 k.c. Brak zastrzeżenia przez kredytobiorców zwrotu spełnianego świadczenia (rat kredytu) nie niweczył skuteczności roszczenia, gdyż jak wynika z art. 411 pkt 1 k.c. spełnienie świadczenia w wykonaniu nieważnej czynności prawnej rodzi obowiązek zwrotu, nawet jeżeli spełniający świadczenie wiedział, że nie jest do tego zobowiązany. Nie miał również znaczenia fakt, że wobec nieważności umowy powodowie będą zobowiązani do zwrotu pozwanemu otrzymanego kapitału. Jak słusznie zarzucili powodowie strona pozwana powinna w tym wypadku podnieść zarzut potrącenia, który w niniejszej sprawie nie został złożony.

Niezasadny był zarzut przedawnienia roszczenia. Odnośnie daty wymagalności roszczenia wypowiedział się szeroko Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 7 maja 2021 r. Sąd wskazał, że niedozwolone postanowienie umowne jest od początku z mocy samego prawa dotknięte bezskutecznością na korzyść konsumenta, który może udzielić następczo świadomej i wolnej zgody na to postanowienie i w ten sposób przywrócić mu skuteczność z mocą wsteczną. Umowa staje się trwale bezskuteczna (nieważna) z chwilą kiedy należycie poinformowany konsument odmówi potwierdzenia umowy lub z chwilą upływu rozsądnego czasu do jej potwierdzenia. Świadczenie spełnione na podstawie umowy powinny być postrzegane jako świadczenia nienależne w rozumieniu art. 410 §2 k.c. Sąd Najwyższy wskazał również, że bieg terminów przedawnienia roszczeń restytucyjnych konsumenta nie może rozpocząć się zanim dowiedział się on o lub, rozsądnie rzecz ujmując, powinien się

dowiedzieć o niedozwolonym charakterze postanowienia. (uchwała Sądu Najwyższego z dnia 7 maja 2021 r. III CZP 6/21). W niniejszej sprawie bieg terminu przedawnienia mógł rozpocząć się zatem najwcześniej w momencie zakwestionowania przez powodów spornych postanowień, podniesienia zarzutu nieważności umowy i żądania zwrotu spełnionego świadczenia, tj. w dniu 13 grudnia 2019 r. Roszczenie nie uległo zatem przedawnieniu.

Powodowie wpłacili na rzecz strony pozwanej w związku z zawartą umową kwotę 36 167,21 zł oraz kwotę 10 237,29 CHF. Zasadne było zatem żądanie zwrotu kwoty dochodzonej pozwem, jako części należnego świadczenia. W związku z powyższym Sąd uwzględnił powództwo w całości. O odsetkach orzeczono na podstawie art. 481 k.p.c. Powodowie wezwali pozwanego do zapłaty pismem z dnia 13 grudnia 2019 r., wyznaczając termin 14 dni do zapłaty. Jak wynika z odpowiedzi strony pozwanej pismo zostało jej doręczone w dniu 18 grudnia 2019 r. Zasadne było zatem żądanie zasądzenia odsetek od dnia 3 stycznia 2020 r.

O kosztach orzeczono na podstawie art. 98 k.p.c. Na koszty poniesione przez powodów złożyła się opłata sądowa od pozwu w kwocie 1000 zł, koszt zastępstwa procesowego w kwocie 5400 zł i opłata od pełnomocnictwa 17 zł. Łącznie 6417 zł.

S/

1. Odnotować uzasadnienie.
2. Odpis wyroku z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi powodów.
3. Kal 3 tygodnie z dow dor.